

A Tan Kapuja Buddhista Egyház erkölcsstan oktatásának alapelvei és gyakorlata

A Tan Kapuja Buddhista Egyház 1991-ben jött létre, jelenleg tíz közösségből áll. Az egyház megalapítása óta felsőfokon (A Tan Kapuja Buddhista Főiskola), 2004-től középfokon (gimnázium), és végül alapfokon is képviseli a Buddha tanításait a 2013 óta zajló iskolai buddhista hittanoktatás keretein belül. A Tejút Buddhista Pedagógiai Központban 2002 óta folynak kutatások a buddhista pedagógia magyarországi alkalmazhatóságáról.

Céljaink:

A buddhizmus szellemében fontosnak tartjuk, hogy a nyitottság, a **megismerésvágy**, az eredeti látásmód, a játékoság és a közvetlenség értékeit meg tudjuk erősíteni a gyerekekben. Emellett fontosnak és fejlesztésre szorulónak tartjuk a **felelősségtudat**, az önuralom, az **összpontosító képesség**, az együttérzés tevékenységformáit.

Célunk, hogy olyan emberek képződjenek, akik tájékozottságuk révén, többletképességgel s az összefüggésekbe mélyebben hatoló látásmóddal felvértezve képesek helytállni környezetükben, kitartóan és hatékonyan munkálkodva önmaguk s a világ jobbításán.

A buddhizmus nem térítő vallás, nem erőltet rá a gyermekre világnézetet, legfeljebb hitelesen igyekszik azt megjeleníteni, mint hatékony lehetőséget az emberben rejlő képességek kibontakoztatására. Az oktatók tehát mindenekelőtt az állandó **önmeghaladás** igényével közvetítik a tőlük telhető legmagasabb szinten mindazt, amit sikerült megvalósítaniuk a Buddha útmutatásaiból.

A kitűzött nevelési célok:

- eredeti látásmód, megismerésvágy, játékoság és közvetlenség megőrzése
- az összpontosított figyelem, a fokozódó éber jelenlét és testtudatosság elérése
- az önuralom megtámogatása, az önnevelés igényének kialakítása
- az élet mindenekfeletti tisztelete kapcsán annak tudatosítása, hogy életünk elválaszthatatlanul kapcsolódik más lények életéhez, ami felelősségvállalásra sarkall
- a kreativitás fejlesztése
- önálló vélemény formálása és megfelelő kifejezése, mások véleményének tiszteletben tartása.

Elsajátítandó alapismeretek (korosztályokhoz igazítva):

- a Buddha élete, kulturális és történelmi háttere, ünnepek, stb.
- a Buddha alapvető tanításai, ú.m. a középút fogalma, az erkölcsi szabályok, a Négy Nemes Igazságban tömören megfogalmazott világnézet és a Nemes Nyolcas Ösvényben összefoglalt buddhista életvitel vezérfonala
- alap meditációs gyakorlatok, ülismódok a különböző irányzatok szerint

Erkölcsei alapok:

A buddhista érték szemlélet kapcsán kibontakozó **erkölcsi** hozzáállás nem dogmatikusan értelmezett életszabályok, hanem **belátás** nyomán születik meg bennük, ez vezet az erkölcsi szabályok megéléséhez.

A káros hajlamokat megfékező önkorlátozás elsajátítása, az erkölcsi **fegyelem** benső támásszá válása érdekében a gyakorlatok mellett a fiatalok alkalmat kapnak arra, hogy a mindennapi életükkel kapcsolatos kérdéseiket, kihívásaikat is felvethessék és a válaszok megtalálásához **útmutatást** kapjanak.

Az alkalmazott főbb oktatási eszközök és módszerek:

- csoportépítő, -erősítő **játékok**
- **beszélgetések** az általános és konkrét tanulás megfogalmazásának igényével
- megfigyelések végeztetése
- értékelések és ítéletalkotások ütköztetése, rendszerfelismerés
- mesemondás, **történetmesélés**, példázatok alkalmazása
- kreatív, **kézműves** tevékenységek (az évkör ünnepeihez kapcsolódva is)
- kooperatív projekt munka tervezéssel, együttműködéssel
- mozgásra, **testtudatosságra** épülő feladatok
- éber **jelenlétet**, összeszedettséget fejlesztő gyakorlatok
- az **elmélyedés** elsajátítása

Tejút gyerekfoglalkozások és gyerkttáborok

Az iskolai erkölcs tan órákhoz tematikájában és célkitűzéseiben hasonló gyerekfoglalkozásokat havi rendszerességgel tartunk Budapesten, A Tan Kapuja Buddhista Egyház épületében, gyerekek és szüleik számára, ingyenesen.

Az egyház által szervezett tavaszi, nyári és őszi buddhista gyerkttáborok keretében a gyermekek megismerkedhetnek a buddhista szemlélettel és az értékörző hagyománnyal.

Érdeklődés:

Csörgő Zoltán
oktatásszervező, országos koordinátor
Tel: 30/99-127-66
csorgo.zoltan@tkbf.hu

Sümegei Kata
buddhista tanító, erkölcs tan oktató
Tel: 70/323-6574
suddha77@gmail.com, FB

A Tan Kapuja Buddhista Egyház, Tejút Buddhista Pedagógiai Központ
<https://www.tkbe.hu/intezmenyek/tejut-buddhista-pedagogiai-kozpont>

Személyes bemutatkozás:

A szülők élhetnek a törvény és az iskola által biztosított lehetőséggel: tájékozódhatnak, mielőtt döntenek. A buddhista szemléletű erkölcsstan órák választása a 2013-as törvény által vált lehetővé, és az országban először Sümegen éltek vele a szülők. [#Sümege](#) Ez nem az én érdemem, hanem a szemfüles szülők és a Ramassetter Iskola vezetősége érdeme, akik kérték és megteremtették a törvény által adott lehetőséget. Az már csak mázli, hogy pont volt Sümegen egy buddhista hitoktató.

Jómagam 2002-ben végeztem A Tan Kapuja Buddhista Főiskolán, végzettségemet tekintve buddhista tanító vagyok – szanszkrit és páli nyelvi specializációval. Általános iskolában 2013 óta tanítok, mostanra már minden évfolyamon megfordultam. Jellemzően kiscsoportos (2-3 fős) keretek között zajlanak az óráim, játékosan, jó hangulatban.

Lassanként egyre többen élnek ezzel a lehetőséggel országszerte, nyilván legnagyobb számban a fővárosban. Ma már több száz gyermek jár buddhista szemléletű erkölcsstan órákra az általános iskolákban, és mintegy negyven pedagógus tart ilyen órákat. A Tejút Buddhista Pedagógiai Központ keretein belül pedig évente négy alkalommal szerveznek több napos továbbképzéseket a buddhista hitoktatók számára. (A legutóbbi éppen Sümegen volt.)

Az iskolarendszer túlterheli a gyerekeket? - Igen. - Miközben a tananyag nőttön nő, a legfontosabb tantárgyak óraszámát csökkentik? - Igen. - A hittanóra és a kötelező erkölcsstanoktatás felesleges? - Nem. Sőt, egyre nagyobb szükségét látom.

A legfontosabb célkitűzéseim a buddhista erkölcsstan órákon Sümegen:

- A gyerekeket nem szeretném újabb és bővebb ismeretanyaggal bombázni, nincs kötelezően elsajátítandó tananyag, számonkérés. **KÖTETLENÜL** beszélgetünk, hozott, igényelt és aktuális témák mentén.
- Sokat **JÁTSZUNK**, kézműveskedünk, beszélgetünk, lazítunk.
- Nagy hangsúlyt fektetek arra, hogy a gyerekek megtanuljanak (akaratlagosan) ellazulni, megnyugodni, koncentrálni, rekreálódni. Erre számos technikai lehetőség és **MÓDSZER** adott, érdemes használni ezeket.
- Fontos lépten-nyomon tudatosítani a gyerekekben a legfontosabb erkölcsi alaptörvényeket: minden tettünknek (szavunknak, gondolatunknak) **KÖVETKEZMÉNYEI** vannak; legjobb a szélsőségektől mentes "arany" **KÖZÉPÚT**; őszinte együttérzés és tevékeny segítségnyújtás nélkül nem érhető el valódi **BOLDOGSÁG**; az őszinte, igaz szó és a mértékletesség becses kincs; a legfontosabb feladat életünk során az, hogy megismerjük önmagunkat, kibontakoztassuk képességeinket, és ezáltal az egész világot jobbá tesszük.
- A gyerekekkel nem rohanunk sehová, kivételesen nem vagyunk az elvárások és az időkeret szorításában. Egyszerűen csak **MINŐSÉGI** időt töltünk együtt, közben megismerjük egymást, és mindazt, ami a másoknak fontos, és persze azt is, ami éppen aktuálisan foglalkoztatja.

Nagyszerű lehetőség, hogy gyermekeink számára **VÁLASZTHATUNK** ilyen elfoglaltságot is. Egyrészt a majdani elsősök érintettek ebben, de nem csak ők, hanem **BÁRMELY** évfolyamon lehet ezzel a lehetőséggel élni, nincs semmi akadály.

Ha felkeltettem érdeklődését, vagy további kérdései vannak, forduljon hozzám bizalommal a megadott elérhetőségeken!

Sümegei Kata
buddhista tanító